

Seminarski rad iz Knjige i biblioteka kod Srba

**Istorija Narodne biblioteke u
Beogradu u 19. veku**

<http://www.MATURSKIRADOVI.NET/>

UVOD...

Narodna biblioteka u Beogradu veoma je značajna, kako za srpsku, tako i za čitavu balkansku nauku i kulturu. Kako je nastala u periodu kada se Srbija oslobađala Turske vlasti, a ujedno i njene kulture koja je bila slabo razvijena, bila je glavni centar u procesu obrazovanja srpskog naroda od samog početka pa sve do današnjih dana. Istorija ove biblioteke veoma je burna, i kao takva, uvek je bila zani mljiva svima, naročito onima koji su želeli da je podrobnije obrade. Ipak, postoji dosta podataka i pitanja o njoj na koja ni danas niko nema odgovor, ali zato sve ostale brojne informacije koje imamo te podatke su ostavili u senci. Istoriju ove biblioteke čini nekoliko karakterističnih podataka, a kroz dalji tekst ćemo se sa njima bolje upoznati.

Prva srpska javna biblioteka osnovana je tridesetih godina XIX veka u malo povoljnim prosvetnim i književnim prilikama. U Srbiji, do negde 1830. godine osnovno obrazovanje bilo je najviše. U centru tog osnovnog obrazovanja bile su osnovne škole, a one su bile opštinske i privatne. Državne su osnovane tek 1835. godine.

U XVIII veku, u Srbiji je bilo dosta obrazovanih ljudi. Pretpostavlja se da su oni morali imati svoje privatne biblioteke. Na primer, poznato je da je Jovan Rajić posedovao biblioteku koju je činilo blizu 450 knjiga, zatim je Dositej Obradović došavši u Srbiju 1807. godine sa sobom poneo svoju biblioteku koja je sadržala zapaženu količinu knjiga u to doba. Čak je i knez Miloš, iako nepismen, imao svoju biblioteku jer se dosta ainteresovao za nova saznanja. Ovoj biblioteci su, između ostalih, knjige slali Vuk Karadžić i Pavle Šafarik. Sve ostale biblioteke toga vremena bile su manje i njih su umali: Ivan G, Dimitrije Davidović, Jovan Stejić, Dimitrije Tirol i još mnogi drugi.

Ipak, najvažniji događaj za postanak Narodne biblioteke u ovom periodu bio je svakako dolazak štamparije u Srbiju u maju 1831. godine. Sve pre nje bile su kratkotrajne tako da ovu iz 1831. godine slobodno možemo nazvati prvom pravom srpskom štamparijom. Bila je veoma značajna jer je znatno doprinela širenju srpske knjige, a samim tim i njene kulture i obrazovanja. Proradila je već krajem godine a 1834. godine počinje da izdaje Novine srpske. Tek krajem XVIII veka Emanuilo Janković došao je na ideju da u Beogradu osnuje štampariju zajedno sa knjižarom, međutim, usled nepovoljnosti zbog rata, on je tu svoju ideju ostvario 1790. godine, ali u Novom Sadu. U to vreme, u Beogradu se nalazila jedna poznata knjižara u Zemunu – knjižara Gavriela Kovačevića, međutim kako se nalazila van zemlje nije mogla da vrši funkciju domaće knjižare.

Prvu knjižaru u Srbiji koja je istovremeno predstavljala i preteču Narodne biblioteke osnovao je Gligorije Vozarović. Bio je knjigovezac i knjigoprodavac. U početku je bio poslužitelj u jednoj gostionici pa je, želeći da izuči knjigovezački zanat prešao u Beograd i to zahvaljujući novčanoj pomoći Petrije Bajić i Vuka Karadžića koji ga je i podučavao. Godine 1827. Gligorije otvara knjigovezačko – knjižarsku radnju koja se najpre nalazila u kući jedne

udovice, blizu Saborne crkve. U njoj je imao dućan, sobicu i kuhinju i u početku je radio sam sa svojom ženom. Odatle se seli na mesto gde se danas kod Saborne crkve nalazi osnovna škola. Ovde otvara dućan u koji se ulazilo kamenim stepenicama i za razliku od ostalih dućana, na prozorima je umesto papira imao staklo. U dućanu su se nalazile srpske, nemačke i francuske knjige. Ova knjigoveznica na neki način je u isto vreme vršila posao i knjižare i čitaonice. Zahvaljujući Gligorijevim vezama sa raznim intelektualcima ovo je još bilo i mesto za njihova okupljanja pa je time knjižara postala i prvi književni centar u Srbiji. Vozarovićeve aktivnosti naročito je porasla sa osnivanjem štamparije u kojoj on 1832. godine izdaje prvu štampanu knjigu – Srpska stihotvorenija Gavriela Kovačevića i Nikole Stamatovića. Ova 1832. godina bila je godina velike književne aktivnosti kod Srba. Njen centar bila je Vozarovićeve knjižara koja je već tad predstavljala neku vrstu javne biblioteke.

OSNIVANJE I SMEŠTAJ

Ni danas nemamo tačnih podataka ko je od mnogobrojnih književnika toga doba došao na ideju da se u Beogradu osnuje jedna javna biblioteka. Prema nekim pretpostavkama zasluge za to pripadaju knezu Milošu, od kojeg je i zavisilo da li će se takav jedan postupak pokrenuti ili ne, i Gligoriju Vozaroviću koji je svojom književnom sredinom ideje kneza Miloša sproveo u delo. Sve u svemu, imamo podatak da je Biblioteka osnovana u ponedeljak, 15. (27.) februara 1832. godine, na dan apostola Onisima. I kao i svaki veliki događaj toga doba, i ovaj je proslavljen svečano, kako dolikuje osnivanju jedne takve velike ustanove, naravno uz prisustvo tadašnjih velikana – uglednih svetovnih i crkvenih lica. Od svetovnih lica naveden je Jevrem Obrenović, a osvećenje Biblioteke izvršio je beogradski protoprezviter Milosav Popović. Mnogi su pisali o tome kako je nastala ova Biblioteka i ko je za njeno osnivanje bio zaslužan, pa tako imamo podatke Milovana Spasića koji je 1844. godine napisao da su Biblioteku osnovali vlada i darodavci u Ministarstvu prosvete, zatim Stojana Novakovića koji je ovaj događaj pripisao Đuri Daničiću i 1856. – o godini, i jedan od bitnijih podataka jeste podatak Jovana Boškovića iz 1881 – 1882. godine koji govore o tome da je ideja o osnivanju Biblioteke nastala još u knjižari Gligorija Vozarovića i u njoj i osnovana 1832. godine.

Nešto malo podataka imamo i o zgradi u kojoj je sve počelo, tj. mestu u kome je ova naša dragocena biblioteka nastala. Zgrada je opisana kao opštinska kuća sazidana od cigala i to uz samu portu tadašnje saborne crkve. Strma ulica omogućila je da zgrada imala u zemlji jednu prostoriju, a to je tačno opisano u knjizi Miraša Kićovića ovako: „... zgrada je imala u zemlji sa ulice dućan oko 5 metara u dužinu i širinu sa magacinom na svod pozadi. Dućan je imao teška gvozdena vrata i prozor sa crno obojenim gvizdenim kapecima. Tu je Vozarović imao knjižaru. Nad ovim prostorijama je bilo prizemlje, koje je sa ulice ličilo na sprat i koje je imalo sa ulice za

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU

WWW.MATURSKI.NET ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](#)

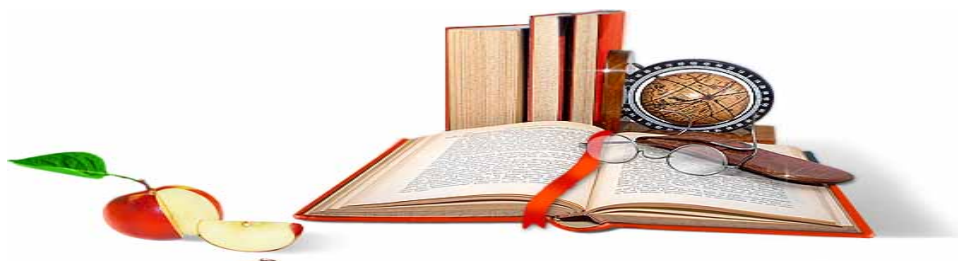
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA

RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG

WWW.MAGISTARSKI.COM

WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com